

Васкрс достојно прослављен

Јавни позив за подношење иницијатива за доделу признања ГО Младеновац за 2025. годину

сџрана 2

И у Младеновцу терен са вештачком травом

сџрана 3

Јубилеј КУД „Шумадија“

сџрана 4

Савеџи ѿољоѿривредницима
Биолошка контрола штетних инсеката - будућност одрживе производње

сџрана 5

Кажем ја сеџи...

Антифашисти и патриоте - напоље!

џрећи геѿ

сџрана 6

Младеновачке сѿорѿске весѿи

* ОФК Младеновац гостује у Баћевцу.

* Међулужани све ближи водећима!

* Рукометаши поражени.

* Рвачима две медаље у Словачкој.

* Плазма Спортске игре младих

пд 28. априла до 1. маја

сџрана 7

Premium Medic
POLIKLINIKA

Mladenovac

**MAGNETNA
REZONANCA**

SPECIJALISTIЧКИ PREGLEDI

ULTRAZVUЧНИ PREGLEDI

KUЧNE POSETE

011/8244-442

065/8244-442

premiummedic24@gmail.com

Комисија за јавна признања Скупштине градске општине Младеновац, на седници одржаној 23.4.2025. године, на основу члана 14. Одлуке о јавним признањима градске општине Младеновац ("Сл. лист града Београда", бр. 48/12 - пречишћен текст), упућује

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ИНИЦИЈАТИВА ЗА ДОДЕЛУ ЈАВНИХ ПРИЗНАЊА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

I Позивају се грађани и правна лица са пребивалиштем, односно седиштем на територији Градске општине Младеновац, да учествују у поступку доделе јавних признања градске општине Младеновац, подношењем иницијативе, односно предлагањем кандидата за доделу следећих јавних признања:

1. **Грба Градске општине Младеновац**, који се додељује појединцу или групи за заједничко дело, као и правном лицу без обзира на пребивалиште појединца, односно седиште правног лица, за највреднија достигнућа остварена у дужем временском периоду и укупно стваралаштво који доприносе свеукупном развоју и афирмацији општине;

2. **Малог грба Градске општине Младеновац**, који представља награду за стваралаштво младих и додељује се појединцу за значајна остварења или групи за заједничко дело и то лицима старосне доби до 25 година, са пребивалиштем на територији општине Младеновац;

3. **Повеље Градске општине Младеновац**, која се додељује појединцу или групи за заједничко дело, са пребивалиштем, као и правном лицу са седиштем на територији општине Младеновац, за изузетне резултате остварене у претходној години у областима: привреда, пољопривреда, туризам, образовање и васпитање, наука, култура, здравствена заштита, социјална и дечија заштита, спорт, но-

винарство и публицистика, екологија, архитектура и урбанизам;

4. **Захвалнице Градске општине Младеновац**, која се додељује домаћим и страним институцијама, општинама, градовима и другим правним лицима, као и појединцима за заслуге постигнуте на плану успостављања успешне сарадње, пружања помоћи и остваривања пројеката од посебног значаја за општину Младеновац, без обзира на пребивалиште појединца, односно седиште правног лица.

II Иницијатива се подноси Комисији за јавна признања у писаној форми (у затвореном коверту) са подацима о предложеном кандидату (име, презиме, година и место рођења, адреса, односно фирма и седиште правног лица), образложењем (разлозима за подношење иницијативе) и личним подацима подносиоца иницијативе (име и презиме, адреса), најкасније до 23.5.2025. године, до 15.30 часова, преко писарнице Управе градске општине Младеновац или поштом на адресу - Скупштина градске општине Младеновац, **Комисија за јавна признања, Јанка Катића бр. 6, 11400 Младеновац, са назнаком - Иницијатива за јавна признања, закључно са 23.5.2025. године.**

Непотпуне и неблаговремене иницијативе неће бити узете у разматрање, као и иницијативе којом физичко или правно лице само себе предлаже за доделу јавног признања.

Подносилац иницијативе може истовремено кандидовати исто физичко или правно лице за више јавних признања, с тим да се истом кандидату може доделити само једно јавно признање.

III Одлуку о додели јавних признања доноси Скупштина градске општине Младеновац, на предлог Комисије за јавна признања.

IV Додатне информације могу се добити у Служби за послове органа градске општине Младеновац, Улица Јанка Катића бр. 6, или путем броја телефона 8241-644.

СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ
КОМИСИЈА ЗА ЈАВНА ПРИЗНАЊА

Младеновачке актиуелности

Младеновац добија фудбалски терен са вештачком травом

Терен са вештачком травом - илустрација

Вишегодишња жеља младеновачких љубитеља фудбала, постављање терена са вештачком травом на корак је до реализације пројекта који је био онемогућен због нерешених имовинско правних односа.

Општински фудбалски савез Младеновца протекле деценије у више наврата је аплицирао, ступао у контакте са челницима ФСС и ФСБ, био и близу добијања терена, али нажалост то се није остварило јер већина локација на којима се тренутно играју лигашке утакмице не испуњавају одговарајуће услове.

Како је од прошле године стадион „Селтерс“ у власништву Републике Србије, уступљен на коршћење Београду, односно Градској општини Младеновац испуњен је главни предуслов за спортски инфраструктурни помак у граду под Космајем. Да није реч о „мртвом слову“ на папиру говори и допис достављен од стране Милоша Марковића, генералног секретара ФСБ, које преносимо у целини:

Поштовани сарадници,

Након обављеног разговора који смо прошле недеље имали председник Марко Здравковић и ја са генералним секретаром ФСС господином Бранком Радујком, у циљу развоја инфраструктуре на територији нашег региона појавила се могућност да у наредном периоду национални савез одобри одређена средства за куповину и постављање вештачке подлоге на одређеном терену општинског савеза. Молимо вас да ме за почетак до 07.05.2025. године обавестите и пошаљете информације о томе да ли имате:

- обезбеђену локацију са одговарајућом дозволом
- урађен пројекат изградње терена са вештачком подлогом
- подршку општине за инвестиције извођења припремних радова (опционо ако се поставља на нову локацију први пут)

Са дописом адресираним на општинску кућу фудбала, данас су челнике ГО Младеновац обавестили председник ОФСМ Ненад Дамњановић и секретар Милош Берисавац. Састанку су присуствовали председник Богдан Вуксановић, његов помоћник Страхиња Стојковић и члан већа ресорно задужен за спорт Дејан Нинковић.

Вуксановић је истакао да ће општина учинити максималан напор да се испуни сан бројних фудбалских генерација и да ће до 7. маја бити достављене све неопходне информације са којима ће се упознати одговорни из ФСБ, али и Бранко Радујко, генерални секретар Фудбалског савеза Србије.

- Ових дана ангажоваћемо све службе које се баве прикупљањем и достављањем документације јер нам је свима у интересу да Младеновац добије један такав терен који ће допринети развоју фудбала у нашој општини – рекао је Страхиња Стојковић.

На предлог Дејана Нинковића наредних дана ОФСМ одржаће се састанак са представницима клубова који ће бити детаљније упознати са планом постављања нове савремене фудбалске подлоге.

Извор: Младеновац уживо

Уз текст о изградњи терена са вештачком травом да подсетимо читаоце да је садашњи градски стадион „Селтерс“ саграђен 1955. године. Дан пред отварање, 2. августа, а гост је била „Црвена звезда“ у најјачем саставу (Митић, Шекуларац, Рудински, Кривокућа, Спајић, Костић, Томашевић...), у току ноћи велика поплава је потпуно уништила терен и однела сву траву. Утакмица је одиграна на „Сајмишту“, победила „Црвена звезда“ са 6:2, а деценијама касније терен на Селтерсу био је у тешко одрживом стању.

Уколико ту буде направљен терен са вештачком травом, а јесте најбоље место, то ће значити да нећемо морати да зависимо од временских прилика, а фудбалери ће морати да се прилагоде игри која се знатно разликује од кретања лопте и трчања по правој трави. Онда остаје да буду постављени и рефлектори, па да и Младеновчани могу да гледају ноће утакмице. Узгред: Ковачевчани већ могу!

С. Станковић

**Светски дан КЊИГЕ обележавамо
РАЗМЕНОМ на тргу у Младеновцу!**

СУБОТА / 26. АПРИЛ / од 11:00

Величанствена прослава Васкрса у Младеновцу

Најрадоснији хришћански празник је ове године прослављен веома свечано у младеновачком храму Успења Пресвете Богородице. Више од хиљаду Младеновачана на Причешћу, 350 пакетића за наше најмлађе вернике, више стотина чоколада и слаткиша за старије, послужење за све вернике и још много тога учинили су овогодишњу прославу Васкрсења Христовог предивном и потврдили да смо достојни наследници предака.

Младеновачка Црква је од Великог петка била стално отворена, а организована су 24-орочасовна дежурства крај Плаштанице за време којих су младеновачки верници непрестано читали Псалтир. Пасхалном сабрању начествовао је Архијерејски намесник протојереј-ставрофор Жељко Ивковић уз саслужење: протојереја-ставрофора Слободана Кецића, протојереја Ратка Аврамовића, јереја Ненада Марковића, јереја Марка Јефтића и ђаконa Саше Костадиновића. Посланицу Њ. С. Патријарха српског Г. Порфирија прочитао је Архијерејски намесник протојереј-ставрофор Жељко Ивковић.

Посебно је вредно истаћи да је на сам Васкрс Причешћу приступио огроман број верника ове вароши. Општи утисак је да су не само храм Успења Пресвете Богородице, већ и порта били премали за све који чине живу Цркву и који су дошли да вишенедељни подвиг крунишу Причешћем.

Чланови хуманитарног удружења „Пут добра“ су и ове године у сарадњи са братством младеновачког Храма и великом подршком наших верника припремили васкршње пакетиће за 350 верника, као и слаткише и друге дарове. Чланови овог удружења су у порти спремили послужење за све вернике. Након литургијског, заједничарење је настављено у порти где су се верници окрепили након дугог поста.

јереј Марко Јефтић

Значајна јогишњица КУД „Шумадија“ из Влашке За јубилеј - путовање у Праг

Културно уметничко друштво „Шумадија“ из Влашке ове године прославља јубилеј 45 година активног рада. Друштво је основано 13. децембра 1980. године и од тада ради и постоји активно у нашем селу. Кроз ансамбл и народни оркестра прошло је више од 1000 чланова, а ансамбл из Влашке посетио је више од 25 Европских земаља, док је у Влашку довео ансамбле из целог света.

Друштво се може похвалити низом награда и признања које имају веома важну улогу и доказ да се кроз све ове године вредно радило и стварало. Такође, носиоци смо Великог Грба Градске Општине Младеновац, које представља највеће признање које може неко друштво добити. Признање нам је додељено 2011. године, када је ансамбл из Влашке освојио ПРВО МЕСТО на једном од највећих фестивала у Иванову у Русији. У години када прослављамо јубилеј, спремили смо низ дешавања и догађаја, а пре тога, први ансамбл ће започети своју летњу турнеју путовањем у Праг. Ансамбл је позван некон 10 година да поново гостује у главног граду Чешке. Шумадинци су 2015. године посетили Праг и оставили утисак који се памти и који нам је обезбедио поновно учешће на овом Интернационалном фестивалу. Сваке године крајем маја месеца, у Прагу се одржава један од најмасовнијих и највећих фестивала по броју учесника. На фестивалу сваке године учествује преко 1500 учесника из свих крајева и градова читавог света.

По повратку из Прага, ансамбл очекује организација међународног фестивала фолклора „Влашка 2025“ који ће бити одржан почетком јула. Такође, у години када прослављамо јубилеј „45 ГОДИНА СА ВАМА“, обогатићемо програм новим аутентичним кореографијама. До наших извештаја са турнеје, поздрављају вас ваши Шумадинци.
Викијор Тодоровић

СА ПРЕДСЕДНИКОМ НА КАФИ

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
МЛАДЕНОВАЦ,
БОГДАН ВУКСАНОВИЋ,
ПОЗИВА ВАС ДА ИЗНЕСЕТЕ
СВОЈЕ ПРЕДЛОГЕ И
ИНИЦИЈАТИВЕ КАКО
БИСМО ЗАЈЕДНО ГРАДИЛИ
НАШ МЛАДЕНОВАЦ

**СВАКОГ ПЕТКА
09:00–12:00**

ЗАКАЗИВАЊЕ ПРИЈЕМА
011/7241-650

ГРАДСКА ОПШТИНА МЛАДЕНОВАЦ
ЈАНКА КАТИЋА 6

Савејћ пољопривредницима

Биолошка контрола штетних инсеката - будућност одрживе производње

Сузбијање инсеката у савременим засадама воћа је веома битан сегмент заштите. Поред најчешће коришћених хемијских, потребно је размотрити и примену биолошких мера. Биолошка контрола подразумева коришћење природних непријатеља као меру смањења популације штетних инсеката. Овакав приступ се одликује бројним предности као што су: смањена примена инсектицида који могу бити штетни за пчеле и друге корисне инсекте, штетни инсекти не могу да развију резистентност на природне непријатеље, омогућава одрживу дугорочну примену итд. Успешна примена биолошког сузбијања у воћњацима захтева редовно праћење бројности популације штетних инсеката, избегавање употребе инсектицида широког спектра деловања како би се заштитили природни непријатељи. Природни непријатељи се могу подстаћи на насељавање у воћњацима сетвом биљака које их привлаче, као и применом феромона. Поред тога, медна роса коју луче биљне ваши може служити као додатни фактор привлачења корисних инсеката. Најзначајнији природни не-

пријатељи као корисни организми у засадама воћа су: Бубамаре (Coccinellidae) - хране се лисним вашима и другим ситним инсектима и могу значајно смањити њихову бројност; Златооке (Chrysopidae) - ларве су ефикасне у решавању проблема са биљним вашима и сличним инсектима; Паразитоидне осице, ситни инсекти који делују паразитски, полажу јаја унутар или на штетне инсекте, развијају се и на крају уништавају домаћине.

Биолошка контрола штетних инсеката представља будућност одрживе производње у воћарству. Увођењем и очувањем корисних организама могуће је смањити примену инсектицида и допринети очувању природне равнотеже. Правилна примена ових метода омогућава здравију производњу и економски исплативију заштиту у воћарству.

Дијл. инж Никола Жарковић, ПССС Београд

Прехрамбена индустрија

Колико дуго јаја ЗАИСТА могу да се чувају, а да се не покваре?

Колико дуго јаја могу да се чувају, а да се не покваре једноставно је питање, на које уопште није лако даћи одговор. Наиме, он зависи од неколико фактора: од кога кукујеће, како су јаја била шреширана, колико су дуго сћајала и на који начин их чувате.

Уколико купујете јаја у продавницама, купујте само она која стоје у фрижидеру. Отворите паковање да проверите да ли су љуске целе, односно да нису негде напукле. Чим дођете кући сместите их у фрижидер, на температури до 4 степена. Овако чувана јаја, свој квалитет ће задржати наредне 3 до 4 недеље. Ако их не поједете у том року, размислите о тврдом кувању или замрзавању (без љуски). Тврдо кувана јаја могу да се конзумирају до недељу дана након кувања.

Замрзнута јаја могу да се употребе до годину дана након замрзавања. Како бисте заледили јаје, неопходно је да помешате жуманце и беланце, а можете да замрзнете и само беланце.

Куповина јаја од локалног, породичног пољопривредног газдинства или малог произвођача или, ако узгајате своје кокице, сасвим је друга прича. Зашто? Зато што имате много веће шансе да добијете заиста „свежа“ јаја. Наиме, јаја која се донесу директно из кокошињца и то неопрана, кључ су зашто могу да стоје ван фрижидер и до 4 недеље, а пре него што их конзу-

мирате. То је зато што јаја на љусци имају површински заштитни слој. Зове се кутикула и служи као природна препрека за бактеријске контаминације. Састоји се углавном од протеина и има доста фосфора. Иако танак, веома је моћно средство које ограничава кретање честица, воде и бактерија кроз поре на љусци јајета и представља важну хемијску одбрану од свих бактеријских пенетрација у само јаје. Иронично је да ову невероватну природну заштиту уништавамо покушавајући да јаја учинимо чистијим, односно обичним прањем. Добра страна је што локалном произвођачу можете да кажете да вам не пере јаја, јер сами можете да оперете свако јаје непосредно пре употребе.

Са друге стране, јаја из продавница већ су прошла кроз поступак прања, а пошто овај поступак уништава природну кутикулу, јаја морају да се охладе да би се спречио улазак бактерија и контаминација. Из тог разлога купљена јаја у продавници морају све време да се чувају у фрижидеру.

Како да утврдите да ли је јаје свеже?

Употребите једноставну „плутајућу“ технику. Како време пролази јаје стари. Влага и угљендиоксид испаравају из пора љуске, а ваздух продире унутра. Тиме се ствара ваздушни простор између љуске и унутрашње мембране. Што је јаје старије, већи је и ваздушни простор. Када ставите јаје у посуду с водом, уколико потоне – свеже је, уколико плута – није.

Извор: The happy chicken coop

Кажем ја себи Антифашисти и патриоте - напоље /3

У сусрећ Дану побеге

УБНОР-а (Удружење бораца Народно-ослободилачког рата) је једина, сада, НВО (Невладина организација) која траје већ 47 година, непрекидно, потсећа на минули фашизам и указује на покушаје, повампирења зла човечанства. Поред ширења патриотских осећања, које нам је преко потребно у овим тешким временима, када смо нашу славну историју, скрајнули у корист оних који су нас вековима, злостављали и поробљавали. Да би се њима, додворили потребно је да јавно признамо, заслужили смо такав однос према нама. УБНОР-а се са тиме никада није слагао и то је био један од разлога, што нам је до пре десетак година, изостала, било каква помоћ од државних органа уз организовано ометање нашег деловања. (Већ сам писао да нам је биста Народном хероју, Божидарки Дамњановић –Кики била 8 година, до постављења, у канцеларији организације). За то време, званична власт, водила је политику додворавања западним менторима, стално се извињавајући, што су нас убијали у јамама и логорима. У тим тешким временима УБНОР-а је опстајао, баш и као наши преци, оснивачи ове организације.

За време рата, били су у илегалу да би се победоносно појавили, као Југословенска народна армија. (ЈНА) коју су и многи од нас служили. После одузимања просторија, чланови УБНОР-а поново ће „илегално“ деловати, али ће опстати, увек, на правој страни историје и човечанства. Време је да држава Србија, преиспита себе, да ли су јој потребне овакве организације, које је често, понижавала, посебно, одузимањем назива улица, палим великанима, отпора фашизму. Помажемо нашим, вечитим непријатељима, бришући историју. Да ли се неко нормалан пита, шта су то лоше урадили, наши борци, од којих су неки били и комунисти, борећи се, широм Југославије, на Неретви, Сутјесци, Сремском фронту, против Немаца, Италијана и њихових сарадника...?!

Заборавља се да је почетком рата у Југославији било свега око хиљаду чланова КПЈ, који су предводили покрет отпора и плаћали својим животима. Дакле, ако дате живот за отаџбину, непризнаје се јер сте били комуниста. Заборавља се, на Сремском фронту, увек, када је било најтеже следила је команда: Комунисти у прве редове!

(Ово сам лично чуо од учесника борби у Срему).

Неће бити да су у логору Бањица и стратишту Јајинци сви били комунисти, а дали смо милион и седамсто хиљада живота. У једном периоду све смо то бацили под ноге од стране актуелних власти. Једино је народ и СУБНОР Србије, тога био свестан.

Чиме су заслужили, наши пали суграђани да им се одузимају називи улица!? Навешћу само један пример, за сада, мада не мислим да су остали занемарујући. Постојала је улица Сестара Марјановић, иза Спортског центра, на ободу потока. Више не постоји. Ради се о две девојке, близнакиње Живадинке и Латинке, рођене у Шепшину. Биле су борци Космајског партизанског одреда и касније Шумадијске бригаде. Живадинка је погинула, 4. децембра 1943. у Пријепољу, где је дан раније приспела Шумадијска бригада у намери да се прикључи главнини партизанских снага. Били су смештени у болници када су их у зору нападе, специјалне, немачке снаге које су на скијама, прешле тридесетак километара и уз помоћ Муслиманске милиције, преобучени у буле, неутралисали стражу на мосту. Потом су стигли тенкови и циглу по циглу рушили болницу, чији су остаци, конзервирани као споменик. Од 550 бораца, после ове нераноправне битке у строј се вратило око стотину. Живадинка је храбро погинула са пушкомитралезом у руци, тукући Немце. Ваљда због тога треба да јој се затре име и одузме улица. Пар месеци касније, у фебруару 1944. на пијаци у Сопоту, четници Драже Михаиловића, заклали су заробљену Латинку у присуству мештана, ради застрашивања.

Нажалост, ови „егзекутори“ улица, још су у власти, вешто се групишући уз владајућу гарнитуру, баш као што су се и њихови претци, са лакоћом, за време рата, приклањали Недићу и Немцима. Где је власт ту су и они. За време окупације увек су били уз Дражу, (Михаиловића). После рата опет уз Дражу (Марковића) јер је Дража, дражи и кориснији. Видите и сада наследну особину неких Срба. Променили све, постојеће, партије, само да би се дочепали власти, фотеља и пара. УБНОР- све то прати и види, ваљда су и због тога, неподобни, да се помогну у њиховом опстанку. Важније је стимулисати некакве пихтијаде, кобасицијаде, јагњијаде, купусијаде и остале јаде јер они служе народу за забаву. „Хлеба и игара“, кажем ја себи.

(наставиће се)

Драјослав Жика Обрадовић

Како кокаин утиче на срце и организам? /2

У поређењу са онима који не користе кокаин, откривено је да корисници кокаина имају увећање леве коморе, као и већу учешност аорте, главног крвног суда у срцу. Стога кокаин има потенцијал да директно оштети саму структуру срца. **Срчане аритмије:** Приликом конзумације кокаина, организам почиње природно да блокира проток јона калијума и натријума до мишића у срцу, неопходних за одржавање редовног срчаног ритма. Постоји неколико различитих типова аритмија као што су синусна тахикардија, вентрикуларна фибрилација и синусна брадикардија. Ендокардитис Кокаин може изазвати упалу или инфекцију унутрашњег слоја срца - ендокардитис. Инфекција може бити изазвана бактеријама у крви када се кокаин узима путем ињекције.

Конгестивна срчана инсуфицијенција: Зависници од кокаина могу временом да оболе од конгестивне срчане инсуфицијенције, хроничног медицинског стања које карактерише немогућност срчаног мишића да ефикасно пумпа крв у организму. **Кокаин омета циркулацију крвних судова мозга и изазива мождани удар:** Хронична употреба кокаина узрокује сужавање крвних судова, што смањује доток кисеоника до мозга па може да доведе до озбиљних проблема као што су оштећење мозга, анеуризме, мождани удари, напади, церебрална атрофија (смањење мозга) и церебрални васкулитис (упала мозга).

Чак 73% људи који имају мождани удар као резултат зависности од кокаина немају ни један други фактор који доприноси томе! У Центру за мождани удар врхунски тим лекара који уз савремену дијагностичку опрему имају циљ да у што краћем року поставе дијагнозу можданог удара и што пре крену са ефикасним лечењем и спречавањем последица. **Ментално здравље:** Недостатак кисеоника узрокован суженим крвним судовима такође може нарушити когнитивне функције појединца, утичући на њихове моторичке вештине, доношење одлука и концентрацију, као и на дугорочно памћење. **Како кокаин утиче на организам?** Људи који ушмркавају кокаин могу имати крварење из носа, а често је дуготрајном употребом оштећено чуло мириса, чак и структура носа. Ушмркавање такође може изазвати промуклост и тешкоће при гутању.

Ендокрини систем: Кокаин утиче на ендокрини систем ометајући производњу и регулацију хормона. Хронична употреба кокаина може да одржи прекомерну стимулацију надбубрежне жлезде, што доводи до агресије и проблема са менталним здрављем. Кокаин такође може утицати на женске полне жлезде, ометајући менструалне циклусе и плодност. Употреба кокаина може смањити број сперматозоида код мушкараца. Пушењем крех кокаина, расте ризик од бронхитиса и упале плућа. Корисници кокаина су у већем ризику од инфекција попут хепатитиса и ХИВ-а.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Младеновачке спортиске вести

ОФК Младеновац гостује у Баћевцу

После паузе због прославе Васкрса, фудбалери ОФК Младеновца у 21. колу у суботу, 26. априла, гостују екипу БСК 1926. Победа у овом сусрету знатно би увећала шансе младеновачких удбалера да се нађу на неком од места које води у виши ранг такмичења. Тренутно су на петом месту, а да подсетимо да два првопласирана тима директно прелазе у Српску лигу „Београд“.

Poz.	Klub	Odig.	Pob.	Ner.	Por.	Post.	Prim.	GR	Bod.
1	TORLAK	20	15	5	0	47	7	40	50
2	PKB	20	13	4	3	52	10	42	43
3	UMKA	20	13	3	4	55	24	31	42
4	BUDUĆNOST	20	13	2	5	62	17	45	41
5	OFK MLADENOVAC	20	12	2	6	38	19	19	38
6	RUŠANJ	20	11	3	6	42	16	26	36
7	BEŽANIJA	20	9	5	6	34	33	1	32
8	KOMGRAP	20	9	2	9	38	29	9	29
9	FK ZUCE 2019	20	8	5	7	31	23	8	29
10	BSK 1926	20	6	6	8	37	34	3	24
11	VRČIN	20	5	5	10	30	49	-19	20
12	SINDELIC	20	3	2	15	25	37	-12	11
13	RAD (-2)	20	1	0	19	4	137	-133	1
14	ŠUŠNJAR 1977	20	0	0	20	0	60	-60	0

Прва београдска лига, група Ц „Тешка“ гостовања за Јагњилце и Кршљане

У 21. колу које ће бити одиграно 26. и 27. априла, наши представници у овом рангу такмичења, Велика Крсна и Шумадија 1962 играју као гости. Изузетно тежак посао очекује Јагњилце који играју у Вранићу против првопласиране утакмице која има импресиван биланс у првих 20 кола: 15 победа и 6 нерешених утакмица.

Скоро исто може да очекују и Кршљани који гостују Дунавцу у Гроцкој, тиму који је тренутно трећи на табели, али са минималним изгледима да се умешају у борбу за прво место које води у виши ранг такмичења. С друге стране, Кршљани су на 12 месту и, вероватно, им следи доигравање за опстанак.

Poz.	Klub	Odig.	Pob.	Ner.	Por.	Post.	Prim.	GR	Bod.
1	VRANIĆ	20	15	5	0	57	13	44	50
2	BEĽJINA	20	16	2	2	62	19	43	50
3	DUNAVAC	20	11	5	4	51	21	30	38
4	AVALA 1939	20	11	3	6	45	29	16	36
5	VINČA	20	10	5	5	37	24	13	35
6	LISOVIĆ 1977	20	8	5	7	35	34	1	29
7	BOLEĆ	20	8	3	9	43	43	0	27
8	FU MINEL 1956	20	8	3	9	26	39	-13	27
9	HEROJ POLET	20	7	2	11	35	46	-11	23
10	ŠUMADIJA 1962 (2)	20	7	3	10	27	49	-22	22
11	OFK BORAC (Arnjajev)	20	5	6	9	25	29	-4	21
12	VELIKA KRSNA	20	4	7	9	38	42	-4	19
13	PUDARCI	20	2	6	12	22	56	-34	12
14	FK KALUĐERICA	20	0	1	19	13	72	-59	1

Општинска фудбалска лига

У општинској фудбалској лиги одигране су само две утакмице 12. кола, које је требало да буде играно на почетку пролећног дела.

Напредак - Рабровац 1946 5:0 (2:0)

Играно 20. априла у Међулужју од 15 сати. Судије: Борикић, Живановић и Јанковић. Гледалаца: 100. Стрелци: Добросављевић у 10, Мирић у 30. и 60, Лекић у 55. и Мијатовић у 72. м. Жути картони: Андрић и Лазаревић (СУФ Рабровац 1946).

НАПРЕДАК: Јовановић, Арсенијевић, Лекић (Мировић), Крстић (Милојевић), Мијатовић, Петровић (Јанић), Добросављевић, М. Обрадовић (Милићевић), У. Обрадовић, Ивановић (Лазих), Мирић. **СУФ РАБРОВАЦ 1946:** Ристић, Ракић, Пршић, Јанковић, Андрић, Петровић, Д. Арсић, Цветковић (Ранковић), Лазаревић (М. Арсић), Мијатовић, Павковић. Тренер: Марко Арсић.

Међулужјани настављају победнички поход! У дербију кола са владали су госте из Рабровца више него убедљиво. Са нова три бода

стигли су до четвртог места, тик уз Рабровчане и ако овако наставе, врло је могуће и да се умешају за највиши пласман. Да ли су касно разиграли показаће неколико наредних утакмица, а прва је већ против Ковачевца 1956 коју играју пред својом публиком.

Ковачевац 1956 - Марковац 7:1 (3:0)

Играно 20. априла у Ковачевцу од 17 сати. Судије: Мишић, Миленковић и Милетић. Гледалаца: 100. Стрелци: Кузмановић у 25. и 62, М. Марић у 33, Ф. Марић у 42, Јанићијевић у 59. и Дамњановић у 74. м. (Ковачевац 1956), Бобић у 82. м. (Марковац). Жути картони: Н. Лекић и Јаковљевић (Марковац).

КОВАЧЕВАЦ 1956: Соскић, М. Марић, Папић (О. Дамњановић), Чокић, Татовић, Копривица, Јанићијевић, Кузмановић, Ф. Марић (Ф. Дамњановић), Крстић, Ђукић (Александрић). Тренер: Предраг Крстић.

МАРКОВАЦ: Лазаревић, С. Срећковић (Владовић), В. Срећковић, Никола Лекић, Никола Лекић, Павловић (Борић), Добричић, Ратковић (Бобић), Милићевић, Јовановић, Јаковљевић. Тренер: Стефан Срећковић.

Очекивана победа изразитог фаворита. Ковачевчани су „посао“ завршили већ у првом полувремену, од 25. до 46. минута постигавши три гола. У другом су постигли још 4, Марковчани један и то је било све што је стотинак навијача видело на овој утакмици.

Седамнаесто коло биће одиграно у недељу, 27. априла а састају се: Напредак - Ковачевац 1956, Иванча - ОФК Студент, Село Младеновац - Влашка, Омладинац - Марковац, Слога - Борац, Рабровац 1946 - Космајац.

Рукомет, Прва лига „Београд“

Младеновац - ОРК Лазаревац 22:24 (9:11)

Играно 17. априла од 2030 сати у Спортском центру у Младеновцу. Гледалаца: 20. Судије: Милица Дондић и Александра Милошевић (Београд).

РК МЛАДЕНОВАЦ: Мијатовић, Јевђенијевић, Копривица 5, Зељић 4, Радовановић 2, Живановић 4, Дамњановић (к) 2, Грковић, Савић, Веселиновић 3, Ненадовић 2, Ђорђевић, Гајић, Микичић, Мијаиловић, Максковић.

У сусрету две екипе са дна табела, гости из Лазареваца су се боље снашли и забележили минималну победу. У следећем колу РК Младеновац играће у Београду против екипе РСУ Академија Лечић.

Рвање

Две медаље из Словачке

У организацији рвачког клуба Габциково, у Словачком граду Дунајска Среда 19. и 20. априла одржан је међународни рвачки турнир за јуниоре (у20) и сениоре. На турниру су учествовала два првотимца рвачког клуба „Геца“. У узрасту јуниора Касим Садикај је категорији до 82кг, после победе над Украјинцем, Италијаном и Мађаром поражен у финалу и освојио друго место, док је у конкуренцији сениора Агрон Садикај стигао до финала, али је поражен од домаћег такмичара и освојио друго место. На турниру је учествовало 11 нација са преко 200 такмичара. Екипу „Геца“ је водио Агрон Садикај професор спорта, а уједно и такмичар.

Спортски савез Младеновца и Плазма Спортске игре младих

Спортски савез Младеновца, као кровна организација клубова са територије младеновачке општине која броји 56 чланица наставља са пролећним активностима. Конкретно, крај априла и почетак маја резервисани су за суорганизацију догађаја у оквиру манифестације Спортских игара младих. Најпре, у наставку добре сарадње Плазма Спортских игара младих и Спортског савеза Града Младеновца уз техничку подршку СРЦ „Љ.И.Геца“ и локалне самоуправе града Младеновца, деца 2010 годиште и млађе ће уживати у такмичењу у уличној кошарци. Такмичења у оквиру „Спортских игара Младих – Младеновац 2025“ од 28. априла до 1. маја: Баскет 3x3, Мали фудбал – Кока-Кола КУП и мали фудбал.

Овај текст објављиваћемо у сваком броју „Младеновачког ГЛАСА“

Вебсајт www.imaspravo.rs је део заједничких напора Министарства правде, Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, уз подршку пројекта „Јачање владавине права у Србији“, који заједнички финансирају ЕУ и немачко Савезно министарство за економски развој и сарадњу (BMZ), а који спроводи Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, да о бесплатной правној помоћи будете информисани и да користите право на бесплатну правну помоћ у складу са Законом о бесплатной правној помоћи.

Ко има право на бесплатну правну помоћ?

Право на бесплатну правну помоћ имају они грађани и грађанке који према свом имовинском стању не могу да приуште правну помоћ. Ово су пре свега корисници новчане социјалне помоћи и корисници права на дечији додатак.

- детету о чијем се праву, обавези или интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом, другим државним органом односно органом јавне власти;
- лицу према коме се извршава мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи или заштитна мера обавезног психијатријског лечења;
- лицу према коме се води поступак делимичног или потпуног лишења или враћања пословне способности;
- лицу које остварује правну заштиту од насиља у породици;
- лицу које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима;
- лицу које тражи азил у Републици Србији;
- избеглици, лицу под супсидијарном заштитом или интерно расељеном лицу;
- особи са инвалидитетом;
- детету које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите;
- деци и младима којима је престала услуга социјалног смештаја до навршене 26. године живота;
- одраслим и старим лицима која су без сопственог пристанка смештена у установу социјалне заштите;
- лицу које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак;
- лицу које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.

У Младеновцу Служба правне помоћи налази се у Услужном центру, одговорно лице Оливера Стојковић.

Прегузејништво

Ако имате породични бизнис, можете да добијете до ДВА МИЛИОНА ДИНАРА!

Новац је намењен прегузејницима који се баве производњом и прерадом добара.

Породична предузећа и предузетници могу, кроз Програм подршке за 2025. годину, преко Фонда за развој добити финансијску подршку у виду бесповратних средстава. Ова иницијатива намењена је микро и малим породичним фирмама и предузетницима који се баве производњом и прерадом добара. Кроз програм се додељује до 50 одсто укупне вредности инвестиције, а максималан износ који један привредни субјект може да добије је два милиона динара. Укупан буџет предвиђен за овај програм износи 400 милиона динара. Програм има циљ јачање производних капацитета, али такође истиче важност породичне повезаности у бизнису. Услови за конкурисање у фокус стављају предузећа у којима је породица не само власник, већ и активни учесник у свакодневном пословању. На конкурс могу да се пријаве породична микро и мала предузећа и предузетници који испуњавају следеће критеријуме:

- Регистровани су код Агенције за привредне регистре
- Активно се баве производњом и/или прерадом добара
- Имају јасно породично учешће у власништву, управљању и запослењу

Порески саветник Милан Радошевић објашњава да је у случају предузетника, на пример, неопходно да поред власника буде запослен још један члан породице на неодређено време. Код привредних друштава бар један члан породице мора бити запослен, а у случају више оснивача – сви они морају бити чланови породице, док законски заступник такође мора бити део исте породице.

„Под члановима породице подразумевају се сродници у првом и другом степену – родитељи, деца, браћа, сестре, баке, деке, унучи, као и брачни партнери, усвојоци и усвојеници“, каже Радошевић.

Како се може искористити новац?

Средства добијена овим програмом могу бити искоришћена за неколико намена, као што су куповина машина, опреме, делова за машине и специјализованих алата, набавка нове рачунарске опреме и софтверских лиценци. Такође, породична предузећа могу новац да искористе за набавку опреме за повећање енергетске ефикасности и еколошку модернизацију производње, као и за куповину пословних возила. Средства добијена кроз програм субвенционисања могу бити коришћена за радове на адаптацији, реконструкцији и одржавању пословног, производног или магацинског простора. „Оно што је важно напоменути јесте да се средства не могу користити за рефундацију трошкова који су настали пре подношења захтева. Другим речима, држава жели да стимулише нове инвестиције, а не да покрива већ обављене послове“, истиче Радошевић. Треба нагласити да су из финансирања искључене делатности као што су производња дуванских производа, експлозива, нуклеарног горива, оружја и борбених возила. Дакле, акценат је на развоју безбедних, одрживих и перспективних сектора производње.

Како функционише исплата средстава?

Једном када предузеће добије решење о одобравању средстава, исплата се врши након достављања доказа о уплати сопствених средстава по профактурама. То значи да предузетници прво инвестирају из свог џепа (или уз помоћ кредита), а потом им држава враћа половину те суме – до поменутих два милиона динара. Јавни позив за учешће у овом програму већ је отворен и доступан на званичном сајту Фонда за развој Републике Србије. Рок за пријаву је до утрошка средстава, али не касније од 30. јуна.

„Искуство показује да интересовање за овакве програме брзо надмаши буџет, па је препорука свим заинтересованима да припреме документацију што пре. У времену када је локална производња под притиском увозне конкуренције и све сложенијих тржишних услова, овакви програми подршке представљају значајан ветар у леђа домаћим предузетницима, поготово за породична предузећа“, закључује порески саветник Милан Радошевић.

ЕУправо зајо

Пољопривреда која не уништава, већ ојоравља земљу

Шта је регенеративна пољопривреда?

Наше пољопривредно земљиште је све више под притиском – ерозија, прекомерна употреба хемикалија и интензивна обрада довели су до његовој озбиљној нарушавања. Зашто је до тога дошло и шта можемо да учинимо да зауставимо деградацију земљишта? Одговоре на ова питања нуди др Свешлана Вујић са Пољопривредној факултету Универзитета у Новом Сагу.

Једна врло важна лекција из пољопривреде је: земљиште је необновљиви ресурс. Узмимо за пример Војводину, у којој се по подацима из последњег Пописа пољопривреде налази готово половина коришћеног пољопривредног земљишта у Србији. Садржај хумуса у војвођанском земљишту, иначе један од важних показатеља квалитета земљишта, у последњих 60 година опао је са 5% на свега 2-3%. Овај податак нам указује да је стање земљишта у Србији озбиљно нарушено, и да је све мање у могућности да одговори захтевима интензивне производње, али и све израженијих климатских промена. Наиме, што је земљиште лошијих карактеристика, тиме се теже одупире климатским променама које се последњих година манифестују кроз екстремне периоде суше и високих температура, до периода са обилним падавинама у кратком року. Самим тим, климатске промене у комбинацији са лошим управљањем земљиштем доводе до озбиљнијих последица на стање земљишта. Да ли Војводина и у будућности може да буде „житница“ како је описују школски уџбеници?

Квалитет земљишта у Војводини нарушен је интензивном пољопривредом

Интензивна пољопривредна производња која је почела да се примењује шездесетих година прошлог века тзв. зеленом револуцијом допринела је повећању приноса по јединици површине. Употреба трактора и прикључних машина од половине прошлог века смањивала је рад човека и повећала укупан учинак, али је и довела до интензивнијег превртања земљишта, сабијања, промене структуре земљишта, подстицања већег губитка угљеника у атмосферу. Развој и све већа примена механизације у пољопривреди пратио је растуће потребе тржишта за храном, које су до данас присутне и које су диктирале и промене у одабору врста које ће се гајити, па је временом плодород постајао једноставнији. То значи да се број врста које су се смењивале на парцели смањивало, а често се примењивала и примењује се монокултура – смењивање истог усева на парцели. Последица тога је да је површина земљишта увек неколико месеци без биљног покривача и изложена бројним спољашним утицајима. Процењено је да се дејством ветра у току једне године односи око једне тоне површинског слоја земљишта са једног хектара. Ово, уствари, значи стално смањење слоја земљишта које је плодно, најактивније и које представља извор живота за биљке нарочито у првим фазама живота.

Зашто до овога долази? Биљни покривач представља заштитни слој земљишта од сунца, ветра, падавина.

Међутим, ратарска производња као најзаступљенија на ораницама се од половине 20. века до данас усмеравала ка гајењу неколико врста које се смењују на парцели. У тој смени усева, земљиште је у појединим периодима године без усева чиме је изложено сунчевим зрацима, ветру, високим температурама, јаким пљусковима. Дејство ветра је посебно изражено у равничарском делу, где је и услед недостатка пољозаштитних појасева, површина „погодна“ за одношење слоја земљишта са једног подручја на други. Шире посматрано, однети слој се премешта на неки други, али је проблем што добар део тих финих честица доспева у водотокове и на тај начин се трајно губи.

У оваквим условима мења се и целокупан живи свет који је у директном или индиректном односу са ораничним површинама. Повећава се бројност и штетних инсеката, а тиме и потреба за применом пестицида како би се усеви сачували и остварио што већи и бољи квалитет приноса.

У циљу добијања све већих приноса, стваране су нове сорте и хибриди које, да би испоиле свој висок генетски потенцијал, захтевају знатно повољније услове гајења, па су бројне мере које човек чини управо ишле у том правцу. Стога је расла и употреба минералних ђубрива, чија примена има за циљ да се биљкама обезбеде приступачна хранива за раст и развој. Међутим, без обзира на позитивно дејство које имају, временом се јавио проблем њихове неадекватне примене у погледу праве врсте и, још више, количине ђубрива.

Као последњи у овом низу резултата интензификације производње, а са друге стране можда и међу најзначајнијима, је изразито смањење примене стајњака и других органских ђубрива. Како је стоцарство у великом паду већ деценијама, количина доступног стајњака, па тиме и његова примена су годинама опадали.

Регенеративна пољопривреда заснива се на шест принципа чији је циљ лечење нашег земљишта

Као одговор на бројне утицаје на пољопривредно земљиште и околину, у нашој земљи је пре више од 25 година почела да се развија органска производња. Међутим, овај систем и правац је присутан на веома малим површинама због бројних правила и законских обавеза које произвођачи морају да испуњавају и, углавном, се односи на производњу поврћа и воћа и изузетно мало је присутан у ратарској производњи. Препознавање потреба за неким променама довела је до развоја и других одрживих система производње, међу којима је и регенеративна пољопривреда. Регенеративна пољопривреда у центар пажње ставља очување земљишта, као једног од важних необновљивих природних ресурса. У питању је скуп пракси и агротехничких мера којима се утиче на побољшање целокупног стања земљишта, односно његових физичких, хемијских и биолошких особина.

Ове мере имају за циљ да побољшају здравље земљишта, повећају отпорност на климатске промене и природну равнотежу у агроекосистему. Регенеративна пољопривреда се заснива на шест принципа, од којих је први више социолошки, односно подразумева одлучност и спремност произвођача да започну са применом. Други принцип је „не узнемиравај земљиште“, који подразумева да се земљиште не обрађује плугом, односно да се земљиште не преврће, већ да се по могућности обрада у потпуности искључи или да се врши оруђима којима ће се оно минимално реметити. Трећи принцип представља сталну покривеност земљишта, на који се надовезује и четврти који каже „жив корен током целе године“.

Повећањем броја врста у плодороду обезбеђује се стална покривеност земљишта и активан корен скоро током целе године, и тиме остварује пети принцип „разноврсност биљне производње“. Ово се најчешће остварује здруженом сетвом, као и увођењем покровних усева у плодород чији циљ гајења није директно остваривање профита, већ да се земљиште заштити од спољашњих фактора, да се спречи ерозија, али и да се у случају коришћења као зеленишног ђубрива допринесе повећању органске материје.

(наставак на страни 10)

Пољопривреда која не уништава, већ ојоравља земљу

Шта је регенеративна пољопривреда?

(Наставак са стране 9)

Најзаступљенији покровни усеви су сточни грашак, грахорице, једногодишње и вишегодишње детелине, затим раж, оvas, али и бројне друге врсте, које се углавном гаје као смеша ради остваривања што бољег ефекта. Имајући у виду наведено, уочава се да се овом мером делује на земљиште, као и на целокупан биодиверзитет. Активнијим кореном током целе године и повећањем садржаја органске материје долази до веће бројности и разноврсности микроорганизама у земљишту, прекида се циклус патогена, повећава се разноврсност инсеката, посебно полинатора. Треба нагласити да би већи биодиверзитет био и постојањем пољозаштитних појасева или применом агрошумарства, који би не само смањили дејство ветра, већ би били и природна станишта за птице и ситну дивљач. Шести, и најзахтевнији принцип за примену, је укључивање сточарства кроз испашу на ораницама и планском испашом ливада и пашњака, али и већом применом стајњака.

Како се овај принцип најтеже може испоштовати, примена компоста као органског ђубрива добија на значају, којим се побољшава активност микроорганизама и капацитет земљишта да задржи воду и хранљиве материје. Све ове праксе побољшавају стање и граде отпорност земљишта, па оно с временом постаје плодније и стабилније. Принципи регенеративне пољопривреде захтевају да се промене навике, да се стално учи и усавршава, да се уложи додатни рад, време и новац да се мере примене, као и стрпљење да би се кроз 3 до 5 година испојили позитивни ефекти.

Уколико се превазиђу навике и испоји спремност за промене, наредна велика препрека су финансијска улагања. Поред трошкова набавке семена покровних усева, трошкова горива за сетву и терминацију покровних усева, озбиљно улагање је у сејалице за директну сетву које се примењују за сетву главних усева. Наиме, након покровних усева који се или користе за зеленишно ђубриво или као малч на површини, наредни главни усеви се сејава сејалицама за директну сетву, с обзиром на то да се не врши обрада земљишта. Иако је овај правац кренуо из ратарске производње, треба нагласити да се веома успешно примењује у воћарској производњи, где се применом регенеративних мера земљиште штити од водене ерозије, од сабијања механизацијом, али и чува и побољшава његова плодност.

Климатске промене се последњих година испољавају кроз периоде интензивних падавина, често стварајући поплаве, и периоде екстремних суша праћених високим температурама. Применом поје-

диних или свих мера регенеративне пољопривреде, повећава се отпорност земљишта на климатске промене, јер земљиште бољих својстава и тзв. здраво земљиште ублажава неповољне ефекте ових промена, боље задржава влагу, смањује ерозију и може да секвестира (веже) више угљен-диоксида из атмосфере.

Истраживања утицаја климатских промена на пољопривредну производњу и мере адаптације и ублажавања ових утицаја споводе се кроз бројне научне пројекте. Један значајан пројекат, посебно за област Панонске низије, је пројекат Clima Pannonia којим руководи Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, а који је почео марта ове године. Поред истраживачких пројеката, велики помак у области регенеративне пољопривреде направљен је оснивањем Савеза за регенеративну пољопривреду Србије, који је званично представљен у марту 2024. године. Савез је формиран на иницијативу Удружења Еко иновације на Балкану, а поред њих оснивачи су и Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, ГиЛаб доо, Институт за развој и иновације, уз подршку пољопривредника Флориана Фаркаша. Савез је организован кроз радне групе и до сада је имао бројне активности у виду демо дана, посете средњим школама, објављивање кратких едукативних видеа и писаних дела итд. Пољопривредно земљиште је добро од општег интереса за једну државу. Интензивна производња, често и несавесно и неадекватно коришћење земљишта, уз деловање климатских промена, оставиле су озбиљне последице на својства земљишта. Да би Војводина и даље била „житница“, западна Србија подручје малина, а Топлички округ подручје облачинске вишње и шљива, потребно је одрживо управљање земљиштем, паметна улагања, али и модернизација производње. На овај начин ће се утицај климатских промена значајно ублажити, а земљиште сачувати за будуће генерације.

Др Свејлана Вујић је ванредни професор на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду.

Извор: КЛИМА101

За љубитеље паса Понашање пса (4)

Како се „догодила“ (р)еволуција паса? Пре око десет до дванаест хиљада година пас се, тврде еволуционисти, развио од вука. Од тада пас, сматрају истраживачи, живи са човеком. Првобитне и карактеристичне вучје особине човек је, контролисаним узгојем, почео полако да мења и развија њему потребне особине код тадашњих полу вукова полу паса. Тако су настале прве „расе“ паса које су имале своје посебне задатке у људској заједници: коришћени су за лов, чување стоке од дивљих звери, за чување домова, као помоћ у борби и за најаву опасности. Како је текла еволуција паса? На северној полулопти, односно тамо где је живео вук, човек је припитомио вука, односно његове

вучиће. Ескимима су, на пример, на хладном северу, створили од вука јаке псе који су вукли санке и друге терете. Истовремено, у Азији су настали снажни и јаки борбени мастифи, а у Кини пси за друштво попут пекинезера или чау-чауа. У Азији су настали и хртови, изузетно брзи пси који су се користили у лову и за хватање плена, али и други ловни пси. У то давно време, сталним сеобама, бројни номадски и сточарски народи допринели су мешању тадашњих „раса“ паса па је, из ове перспективе, готово немогуће реконструисати то првобитно генеолошко стабло. Расе паса, дакле, настале су захваљујући раду људи и њиховом одабиру, односно селекцији паса. У Европи се, на пример, највише радило на томе да се добију пси за лов на крупну дивљач. Отуда данашњи гоничи лосова, шкотски јеленски хрт, велики ирски вучји хрт...

Човековом селекцијом настају потом гоничи, јамари, птичари, трагачи, крвоследници, цуњавци, апортери дивљачи, маркиранти, лисичари, видраши, овчарски и пастирски пси, а касније и спортски, односно службени и пси за друштво. Кроз многе (не)успеле експерименте укрштања, настају пси за борбу са дивљим зверима, медведима, биковима па и другим псима. Као потомак вука пас је тако добијао неке нове али и губио старе особине.

Током последњих стотину година, широм света, настало је и стандардизовано око 400 раса паса које су, на свој начин, имале и своју посебну намену. Међутим, већина тих раса, на почетку 21. века, имају задатак да буду пре свега - човекови пријатељи.

(наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ спрат куће за становање. Цена: Само плаћање струје, воде, гаса и пореза. Постоји могућност да кућу оставим за купцу. Кућа се налази у Хајдуквельској улици 79. **061/11-53-254**

ИЗДАЈЕМ кућу 67м² са гаражом и дво-риштем од 3 ара у „Тозином воћу”. 500 евра. **063/310-205**

КУЋЕ, преноћишта, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору. **063/310-205**

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ стан у Младеновцу, највише до 35м². **060/69-00-207**

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције. **064/588-86-69**

ПРОДАЈЕМ двособан стан, од 54м², други спрат, празан, одмах усељив, ЦГ, тераса и ложа, укњижен. Цена 1230€ по квадрату. **064/113-11-95**

ПРОДАЈЕМ стан 44м², са великом терасом, први спрат, грејање на гас, подрум, паркинг место. Ул. Николе Пашића 19. **064/258-40-47**

ПРОДАЈЕМ двособан стан 54м², други спрат, ЦГ, власник 1/1, празан, одмах усељив. Ул. Вука Караџића. Цена: 65.000€. **064/480-95-17**

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м, трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај”. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.* **062/885-44-91**

ПРОДАЈЕМ стан 59м²м приземље, центар Младеновца. Укњижен. Одлична локација. Погодан за пословни простор. **063/399-163**

ПРОДАЈЕМ стан 51м² улица Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1. **064/208-10-94**

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУПУЈЕМ кућу у Младеновцу или околини са бар 10 ари равног плаца. Величина куће није битна. Хитно. Потребна за породицу са децом. Цена до 35.000 евра. **060/143-43-43, 064/894-50-84**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору. **064/484-52-04**

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит. **064/911-52-35, 065/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћама 1 ха обрадиве земље. Цена: 35.000€. **011/8321-537, 062/299-703**

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатоввац... **064/326-1940**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ плац од 5 ари и 7м² у улици Николе Тесле. **065/66-83-808**

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, раван, б.1583.. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација. **064/499-1720**

ПРОДАЈЕМ плац од 83 ара у Кораћици. Кућа на плацу, асфалтни пут поред куће, улично светло, гасовод, аутобуска станица, бунар на плацу. **061/188-69-99**

ПРОДАЈЕМ грађевински плац, 13 ари, на 1.5 км од центра града. **063/253-744**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ плацеви од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. **063/256-169, 064/142-94-98**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

РАЗНО

ИЗДАЈЕМ локал са рафовима у тржном центру у Сопоту. **065/3000-973**

ПРОДАЈЕМ две фотеље; Норвешки радијатори од 2 и 0,8кW; Чекићар са трофазним мотором; Кућиште компјутера и Цреп са два кљуна. Повољно. **060/411-65-22**

ПРОДАЈЕМ ТА пећ 3.5кW; Мини линију са звучницима; Компјутерски сто и канцеларијску столицу. Два штампача. **064/2650-249**

ПРОДАЈЕМ пресу за балирање сена New Holland 376 за коцкасте бале. **063/782-84-82**

ПРОДАЈЕМ зидану гаражу у центру града. Не подлеже легализацији. **061/651-63-24, 064/326-68-83**

ПРОДАЈЕМ два половна телевизора, два монитора, кућиште са тастатуром, дрвени застакљени прозор 210х140цм, кавез за кућне љубимце. Договор. **011/8231-541, 065/509-80-61**

КУПОН бр. 564
важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 100 дин.

Specijalno digitalno izdanje

LEKOVITO I ZAČINSKO BILJE

AGROBIZNIS MAGAZINA

- Gajenje i sakupljanje
- Lekovitost i osobine bilja
- Priprema biljnih preparata
  - Melemi, čajevi i obloge
  - Kreme i ulja
- Recepti narodne medicine
  - Kako koristiti začine
  - Saveti stručnjaka

Beograd, 2017.